

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ТА ПРІОРИТЕТИ ІНВЕСТИЦІЙ У ВІДТВОРЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Савченко К.В., Яценко Е.І.

Фінансування капітальних вкладень на реалізацію екологічних програм і природоохоронних заходів здійснюється за рахунок державного бюджету та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, позабюджетних фондів охорони навколишнього середовища, добровільних внесків тощо.

Структура капіталовкладень: капітальні вкладення на охорону атмосферного повітря, на охорону водних об'єктів, на охорону земель.

Фінансування природоохоронних програм і заходів залежить від загального економічного та екологічного стану в країні. Економічна криза не дозволяє в повному обсязі забезпечити фінансування капіталовкладень в охорону довкілля. Тому для України актуальною є двоєдина проблема переходу до ринкових відносин і зменшення забруднення навколишнього середовища.

Вирішення цієї проблеми значною мірою залежить від фінансування тих екологічних програм, які є інтегрованою складовою технологічних процесів. Внутрішні можливості фінансування капіталовкладень в Україні послаблені. Інвестиції з-за кордону здійснюються дуже обережно і поки що суттєво не впливають на поліпшення економічного та екологічного стану. Разом з тим Україна, яка бере участь у міжнародних конвенціях і двосторонніх угодах щодо охорони навколишнього середовища, має певні обов'язки щодо зменшення викидів забруднюючих речовин та їх транскордонного переносу, пом'якшення глобальних і регіональних екологічних проблем. Виконання цих зобов'язання залежить і від міжнародної фінансової допомоги, включаючи пільги щодо кредитів на капітальні вкладення. У зв'язку з цим пріоритетним є фінансування таких екологічних проблем, як екологічна безпека атомних електростанцій; переробка і захоронення відходів атомного виробництва токсичних речовин і небезпечних відходів; збереження біологічного розмаїття.

Щороку в атмосферу України надходить 12 млн. т. забруднюючих. Особлива критична ситуація склалася в Донецько-Придніпровському регіоні, насиченому великою кількістю

підприємств важкої промисловості. Поряд із заходами, що вживаються до скорочення викидів шкідливих речовин підприємствами енергетики, чорної металургії, хімічної промисловості, передбачено фінансування капіталовкладень у структурну перебудову промисловості, впровадження нових технологій, будівництво очисних споруд. Використання пільгових кредитів для фінансування цих та інших заходів сприятиме покращення екологічного стану регіонів.

Україна належить до держав з обмеженими водними ресурсами, тому ощадливе використання та охорона водних джерел від забруднення і виснаження має істотне еколого-економічне значення. Актуальна ця проблема і з регіональної точки зору. Допомогу в підготовці інвестиційних проектів для міст Маріуполя й Одеси Україні надає Світовий банк реконструкції та розвитку. Над розробкою програми реабілітації басейну Азовського моря разом з Україною активно працюють Росія та Нідерланди.

Особливе місце в інвестиційній політиці займає р. Дніпро – одна з найбільших річок у Європі. Внутрішніх коштів для повномасштабного відновлення басейну Дніпра недостатньо. Допомогу в дослідженні екологічних проблем, розробці відповідних проектів і плану дій нашої державі надають Канада, Великобританія, США, Світовий банк реконструкції та розвитку. Уряд Канади, наприклад, у 1994р. виділив грант у розмірі 5 млн. канадських доларів. З водами Дніпра, басейн якого знаходиться в межах трьох країн – України, Росії та Білорусії. Тож екологічні проблеми Дніпра виходять далеко за межі і у зв'язку з цим виникає потреба в розробці міжнародної програми оздоровлення басейну Дніпра.

Збереження і поширення природно-заповідного фонду є пріоритетним напрямком державної екологічної політики. З цієї метою в 1997р. з коштів державного бюджету виділялося 4400 тис.грн. Глобальний екологічний фонд Світового банку і Фонд Мак-Артура надали гранти для збереження біологічного розмаїття дельти Дунаю та екології Карпат. З метою збереження унікальних цінностей заповідника 'Качанівка' цільову допомогу надає Фонд Ганса Зайделя з Німеччини. Значні перспективи має освоєння за допомогою зарубіжних інвесторів рекреаційних та лікувально-оздоровчих ресурсів Криму і Карпат.